

IMPLICACIONS DE L'INGRÉS DE COLÒMBIA AL PLA PUEBLA PANAMÀ

Fernando Arellano Ortiz
16-07-2006
Alai-amlatina
www.rebellion.org

Des d'aquest mes de juliol Colòmbia forma part d'un megaprojecte geopolític lleoní que busca aprofundir en el model neoliberal a la zona septentrional d'Amèrica Llatina amb la finalitat de privatitzar la infraestructura vial, els serveis públics i els recursos naturals. Aquesta estratègia econòmica i política és impulsada per Washington a través del president de Mèxic, Vicente Fox i compta amb l'aval financer del BID i el Banc Mundial, i en la seva execució hi ha compromeses varies transnacionals. No obstant l'impacte que a tots els ordres tindrà en l'immediat futur pel país, l'anunci del president Álvaro Uribe en el sentit de que en el seu segon mandat vincularà a Colòmbia al Pla Puebla Panamà (PPP) ha passat desapercebut en la opinió pública, segurament per desconeixement respecte de les seves motivacions i conseqüències.

Transnacionals en pro de la riquesa dels pobles

Però en què consisteix el PPP i quins són els seus objectius econòmics i polítics? En primer terme el PPP, ideat per Washington, va ser proposat a l'any 2000 pel president Fox i acceptat al 2001 pels mandatariis d'Amèrica Central en el context del mecanisme de diàleg de Tuxtla. Constitueix un element fonamental del pla geoestratègic nord-americà per complementar els Tractats de Lliure Comerç d'Amèrica que Estats Units té amb Canadà i Mèxic, amb els països d'Amèrica Central (CAFTA) i amb els que estan en curs de subscriure amb nacions andines com Colòmbia, Perú i Equador.

L'objectiu d'aquest pla és molt clar: facilitar a les transnacionals la privatització de les terminals aèries i portuàries, les carreteres, l'energia elèctrica, l'aigua, el gas i el petroli i, principalment, apoderar-se sense restriccions de les enormes riqueses en biodiversitat de la selva Lacandona, els Chimalapas a Oaxaca a Mèxic, i el Corredor Biològic Mesoamericà, que arriba fins a Panamà. Té un cost projectat de \$25 mil milions i intenta obrir Amèrica Central i Colòmbia al lliure comerç.

D'aquesta manera, crearà un "corredor de desenvolupament" des de l'estat central mexicà, Puebla, per sis països centreamericans fins a Panamà, una regió que engloba 102 milions de quilòmetres quadrats i 63 milions de persones. Aquesta àrea també inclou béns importants de petroli, 34 milions d'hectàrees de fusta verge, reserves espectaculars d'aigua dolça, 30 milions d'obriers a cost baix, i el "Corredor Biològic Mesoamericà", creat pel Banc Mundial, una font de biodiversitat molt llaminera.

La importància de Colòmbia

A tot això s'hi ha d'afegir els immensos recursos d'un país sud-americà com Colòmbia

que molt aviat i segons càlculs del president Uribe, s'unirà a aquest megaprojecte geopolític. En aquest país la mira de les transnacionals està posada en el Chocó no només per la seva diversitat natural sinó perquè és una important font d'aigua dolça i una reserva de petroli. A més a més en aquest departament es localitza el Tap del Darién, sector selvàtic que permetrà, un cop es construeixi el tram de la via panamericana, unir a Amèrica Central i a Amèrica del Sud. I per si això anterior fos poc, també existeix la possibilitat d'obrir un canal interoceànic a través de càrregues atòmiques que pot acabar sent altern al canal de Panamá.

Com assenyala l'investigador Miguel Pickard del Centre d'Investigacions Econòmiques i Polítiques d'Acció Comunitària (CIEPAC) de Mèxic, "el PPP sorgeix no com a estratègia per eliminar la pobresa endèmica, com diu el govern de Fox, sinó com un complot enginyós per canalitzar enormes quantitats de fons públics als projectes d'infraestructura que, s'espera, induiran la inversió privada".

Pla Houston-Puebla-Bogotá

No en va, el govern colombià ve realitzant negociacions amb les seves pars d'Amèrica Central amb el propòsit de concretar un Tractat de Lliure Comerç. Més que l'intercanvi comercial amb aquesta regió, el que anima a l'administració Uribe Vélez és preparar tot l'andamiatge jurídic i institucional que permeti viabilitzar de forma expedita l'ingrés de Colòmbia al PPP que en endavant hauria de denominar-se Pla Houston-Puebla-Bogotá, ja que des de l'Estat de Texas al sud d'Estats Units, el Banc Mundial, el Banc Interamericà de Desenvolupament i el Departament d'Estat pretenen controlar econòmic i políticament la zona mesoamericana i la part d'Amèrica del Sud que comprèn Colòmbia, Equador i Perú.

Tot i que en el seu impuls els governs de Bush i Fox juguen un paper important en el PPP, el seu veritable motor està en l'oficina central del BID a Washington, DC, doncs aquest Banc va ser el que el va dissenyar i està en capacitat de finançar-lo en una bona part. El seu president, el colombià Luis Alberto Moreno, encapçala la Comissió Financera del PPP. Altres inversionistes financers són el Banc Mundial, el Banc Japonès de Cooperació Internacional, la Unió Europea, el govern d'Espanya, i altres agències bilaterals. Pel que fa a corporacions transnacionals que miren amb entusiasme aquest negoci rentable d'explotació de recursos del sòl, subsòl i rica biodiversitat a la regió, es poden mencionar entre altres les següents: International Paper Company, Boise Cascade, el Grup mexicà Pulsar, l'espanyola Endesa, les estadounidenques Harken Energy, Applied Energy Services, Duke Energy, Harza, Delasa Prescott and Follet, Tribasa, Caros, GAN, ICA, Imbursa, Texas Connection, International Shipholding Corporation, Monsanto, Shell, Dow Chemical, Exxon i Hutchinson Holdings.

Muralla contra Venezuela

Des del punt de vista polític, el PPP constitueix un excel·lent mecanisme de Washington per donar recolzament geopolític, econòmic i funcional a governs neoliberals com els d'Amèrica Central i Colòmbia i d'aquesta manera oposar-se i distreure el toro a un model alternatiu de desenvolupament econòmic i social com el que venen impulsant els presidents Hugo Chávez de Venezuela i Evo Morales a Bolívia. En altres paraules, la integració d'una comunitat de nacions sota la tutela i influència de Washington i el capital financer internacional acabarà per consolidar una muralla contra la influència política

evident que ve tenint a Amèrica del Sud el govern veneçolà.

Conseqüències i resistència

Amb l'execució d'aquest megaprojecte de les transnacionals es posa en perill la supervivència de milers de comunitats perquè no només s'atemptarà contra l'ecosistema sinó que, a més, es saquejaran els rics recursos naturals de la regió, s'aprofitarà la mà d'obra abundant i barata, i s'accelerarà l'evicció dels indígenes i els camperols des de les seves terres perquè entrin a les maquiles. Igualment, les grans corporacions genètiques com Monsanto, Syngenta, Diversa i Pulsar tenen la oportunitat de dur a terme la "biopirateria".

Per tot això és que molts grups camperols i indígenes tan de Mèxic com dels països centreamericans i centenars d'organitzacions socials van exercint resistència massiva al PPP. Mentrestant, a Colòmbia encara no hi ha consciència ni s'ha obert el debat entorn aquest macroprojecte neoliberal que amb tot just i amb molta prudència ha estat esbossat pel reelecte president Uribe.